

การศึกษาสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วมเพื่อ
ส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

The Study of Perception, Understanding, Implementation,
and Attitude Toward Participation to Promote Internal Quality

Assurance System and Mechanism for Faculty of Education

of Northern Rajabhat University

สุรเชษฐ์ บุญยรักษ์ (Surachet Boonyarug)^{1*} วัชรภรณ์ บุญยรักษ์ (Watcharaporn Boonyarug)²

^{1*}สาขาคณิตศาสตร์ ²สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

อีเมลผู้แต่งหลัก : edboonyarug7@gmail.com เบอร์โทร : 086-9346049

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ และบุคลากรสายสนับสนุนจำนวน 389 คนซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการประมาณสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพการรับรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในคณะครุศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจงานประกันคุณภาพภายใน ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 61.00 2) บุคลากรเห็นว่าทักษะการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายใน เรื่อง การกำหนดผู้รับผิดชอบ ในการดำเนินงานตามความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การจัดลำดับความสำคัญของงานและการใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับ 3) บุคลากรเห็นว่าจิตพิสัยต่องานประกันคุณภาพภายใน เรื่อง ความกระตือรือร้นในการพัฒนา การเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ความมุ่งมั่นพยายามลงมือปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจในการทำงานประกันคุณภาพให้สำเร็จ และความกระตือรือร้นและยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามลำดับ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม; ระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน; มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

Abstract

The purpose of this research was to study perception, understanding, implementation, and attitude toward participation to promote internal quality assurance system and mechanism for faculty of education of Northern Rajabhat University. The simple random sampling through the estimation formula in selecting the random size was used in selecting 389 participants included administrators, instructors and supporting personnel. The research instrument was a questionnaire focusing on perception, understanding, implementation, and attitude toward the internal quality assurance system in the Faculty of Education in the Northern Rajabhat University. The data analysis was used by percentage, mean, and standard deviation.

The findings of the study were as follows:

1) The quality of personnel's Knowledge and understanding in internal assurance was at the low level with the percentage of 61.00. 2) The highest average scores of personnel's perception were selecting the responsible person for the appropriate position, sequencing task priority, and using technology to collect information respectively. 3) The highest average scores of Personnel's attitude toward the internal quality assurance system were the enthusiasm in continuing the education development for educational quality, the commitment to work successfully under the intention of quality assurance work, and the enthusiasm and willingness to cooperate in the internal quality assurance in education implementation respectively.

Keyword : Participation; Internal Quality Assurance System and Mechanism; Northern Rajabhat University

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมทำให้สถาบันการศึกษามีคุณภาพ เพราะการจัดการศึกษาเป็นเรื่อง que ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันตามบทบาทภารกิจ ความรู้ ความสามารถ และความถนัด ทั้งภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชน ดังนั้น “คุณภาพการศึกษา” จึงเป็นประเด็นที่ทุกฝ่ายให้ความสนใจเป็นอย่างมาก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษา เฉพาะในหมวดที่ 6

ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพ ซึ่งหลักการสากลถือว่าการประกันคุณภาพเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาสำนักงานรับรองมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา(สมศ) ได้ประเมินคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2544 ถึงปัจจุบัน โดยการประเมินคุณภาพการศึกษารอบแรกปีการศึกษา 2544 ถึงปีการศึกษา 2548 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาของมาตรฐานด้านการประเมินคุณภาพภายใน พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏควรพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน รวมถึงควรมีการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปวางแผนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพการศึกษารอบสองปีการศึกษา 2549 ถึงปีการศึกษา 2553 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาของมาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพ พบว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏควรปรับปรุงระบบและกลไกการประกันคุณภาพให้สมบูรณ์และเป็นรูปธรรม รวมถึงควรมีฐานข้อมูลด้านบริหารจัดการและการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพการศึกษารอบสามปีการศึกษา 2554 ถึงปีการศึกษา 2558 โดยตัวบ่งชี้ด้านการพัฒนาและการประกันคุณภาพภายในอยู่ในกลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนา พบว่า งานประกันคุณภาพของสถานศึกษาควรพัฒนาให้มีระบบและกลไกที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงควรมีกลยุทธ์ให้บุคลากรเห็นความสำคัญและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ.2559) ซึ่งสอดคล้องผลการศึกษาของศิริขวัญ ยิ่งเจริญ (2553)พบว่าปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา พบว่า บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอนน้อย และหน่วยงานยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรและหน่วยงานรับทราบเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึง จึงทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องเฉพาะกิจ เป็นการเพิ่มภาระงานและเกี่ยวข้องเฉพาะกับผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบเท่านั้น ปัญหาด้านด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พบว่า หน่วยงานยังขาดการวางแผนติดตามผลที่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง ระบบการตรวจสอบมีการซ้ำซ้อน เนื่องจากมีการประเมินจากหลายหน่วยงานทำให้บุคลากรเกิดความสับสน นอกจากนั้นงานด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรบางส่วนเท่านั้นที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาวางแผนนำผลการประเมินไปใช้จึงทำให้บุคลากรยังไม่เห็นความสำคัญและจะปฏิบัติเมื่อจำเป็นเท่านั้น

จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน และตัวแปรที่คาดว่าจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ซึ่งเป็นงานวิจัยของ ทิพย์สุตา ศิลปะ(2550) มุกดา จิตพรมมา (2552) ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553) เนตรรุ่ง อยู่เจริญ (2553) จินตนา สระทองขาว (2554) ปฎิมา พุฒตาลดง (2554) พิรญา เขตพงษ์(2554) วุฒิชัย อารักษ์โพพมงคล (2554)ประภาศ ปานเจียง (2555) พัทธณ ใจสะอาด (2555)ธันยวณันท์

เลียนอย่าง (2556) พนิดา วัชรรังสี (2556) มัธติ แวดราแม (2556) สุขุมล หวังวิชพันธุ์ (2556) แสงสุรีย์ คำต้อย (2556) งานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต (2557) เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ (2557) สุภัตรา เอื้อวงศ์ (2557) อรพรรณ แสงสุวรรณ (2557) ภิญโญ จูสี (2558) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งสามารถสังเคราะห์หัวข้อที่นำมากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อหาตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในได้ จำนวน 4 ตัวแปร คือ 1) กระบวนการรับรู้ รับทราบข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 2) ความรู้และความเข้าใจงานประกันคุณภาพ 3) ทักษะการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ 4) จิตพิสัยต่อการประกันคุณภาพ

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรเพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน ซึ่งจะเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการไปใช้ประกอบการวางแผนกำหนดนโยบายและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับดำเนินการและระดับปฏิบัติการเพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยกย่องคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัยและระเบียบวิจัย

ในการศึกษาสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน คณะครุศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุนคณะครุศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ปีการศึกษา 2558 ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัย ราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 668 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุนในคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างขนาด 250 คน ด้วยการใช้สูตรการประมาณสัดส่วน ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	N	หมายถึง	จำนวนประชากร
	e	หมายถึง	ค่าความคาดเคลื่อนของการประมาณค่า (กำหนดค่าที่ 0.05)

ผู้วิจัยได้เพิ่มอัตราการตอบกลับเพิ่มอีก 56% จาก 250 คน ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 389 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงาน และจิตพิสัย ต่อการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา การประกันคุณภาพภายใน มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพ

2.2 นำผลการศึกษามาสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและที่คาดว่าจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งสามารถสังเคราะห์ตัวแปรที่จะนำมากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม จำนวน 4 ตัวแปร คือ 1) กระบวนการรับรู้ รับทราบข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน 2) ความรู้และความเข้าใจงานประกันคุณภาพ 3) ทักษะการปฏิบัติงานประกันคุณภาพ 4) จิตพิสัยต่อการประกันคุณภาพ

2.3 สร้างแบบสอบถามสภาพ การรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน คณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ โดยมาจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 150 ข้อ

2.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านประกันคุณภาพการศึกษา มีคุณวุฒิการศึกษา ไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก

และมีประสบการณ์ในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่ต่ำกว่า 5 ปี ประสบการณ์ในด้านการบริหาร การศึกษาไม่ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 6 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและประเมินผล มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกและมีประสบการณ์ในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่ต่ำกว่า 5 ปีและมีประสบการณ์ในด้านการบริหารการศึกษา ไม่ต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 3 คน พิจารณาว่า ตัวแปรที่ได้สังเคราะห์มาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีความสอดคล้องกับนิยามหรือประเด็นที่ต้องการศึกษา จากนั้นนำไปพัฒนาพร้อมทั้งปรับปรุงภาษา

2.5 นำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาคุณภาพ พบว่า มีค่าดัชนี ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.78-1.00 แสดงว่าตัวแปรหรือข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยาม หรือประเด็นที่ต้องการศึกษาและพิจารณาปรับปรุงแก้ไขจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ โดยผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นดังนี้ จำนวนข้อคำถามของแบบสอบถาม จากจำนวน 150 ข้อ มีข้อคำถาม ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก 3 ข้อและมีการปรับภาษาของข้อคำถาม จำนวน 5 ข้อ และมีเพิ่มข้อคำถามจำนวน 1 ข้อ ดังนั้น จึงมีข้อคำถามทั้งหมดในแบบสอบถาม เป็น จำนวน ข้อ 148 ข้อ

2.6 ตรวจสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุน ของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามและมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์รวม 33 คน ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มี วุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก มีประสบการณ์ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน มหาวิทยาลัยละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน 2) บุคลากรสายวิชาการที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่า ปริญญาโท มีประสบการณ์ด้าน การประกันคุณภาพการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน มหาวิทยาลัยละ 7 คน รวมทั้งสิ้น 21 คน 3) บุคลากรสายสนับสนุนที่มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท มีประสบการณ์ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน มหาวิทยาลัยละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.94

3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุตรดิตถ์ ถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามพร้อมแนบซองจดหมาย ติดแสตมป์ พร้อมชื่อที่อยู่ผู้วิจัย เพื่อส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกัน คุณภาพภายในคณะครุศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

1) การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามหรือประเด็นที่ต้องการศึกษา เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา เกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective congruence : IOC) ที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.60 (เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552, หน้า 142) จึงจะถือว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับนิยามหรือประเด็นที่ต้องการศึกษา

1.2 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพการรับรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติงาน และจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ ถ้าค่าความเชื่อมั่นมีค่าตั้งแต่ 0.71 ขึ้นไปแสดงว่า มีความเชื่อมั่นสูง(เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552, หน้า 144)

2). การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์สภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วม ของบุคลากร เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน โดยการวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด 3.51-4.50 มีความคิดเห็นในระดับมาก 2.51-3.50 มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 1.51-2.50 มีความคิดเห็นในระดับน้อย และ 1.00-1.50 มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในของตัวแปรด้านการรับรู้

ตัวแปรด้านการรับรู้	ผลการศึกษา
1. คุณลักษณะของบุคลากรในองค์กร	การรับรู้เรื่อง คุณลักษณะของบุคลากรในองค์กร บุคลากรภูมิใจในงานของตน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด($\bar{X}$ =4.27, S.D.=0.66) รองลงมา ได้แก่การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง($\bar{X}$ =4.21, S.D.=0.68) และการให้ความสำคัญกับการสนับสนุนหน่วยงาน($\bar{X}$ =4.19, S.D.=0.70) ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในของตัวแปรด้านการรับรู้ (ต่อ)

ตัวแปรด้านการรับรู้	ผลการศึกษา
2. แผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน	การรับรู้ เรื่อง แผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน บุคลากรเห็นว่า การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานอย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด($\bar{X}$ =4.04, S.D.=0.73) รองลงมาได้แก่ การมีตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินความสำเร็จ($\bar{X}$ =3.90, S.D.=0.73) และแผนที่จัดทำสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง($\bar{X}$ =3.89, S.D.=0.71) ตามลำดับ
3. การเพิ่มพูนความรู้ในการประกันคุณภาพ	การรับรู้เรื่อง การเพิ่มพูนความรู้ในการประกันคุณภาพ พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาปีการศึกษาละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 52.41
4. การได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	การรับรู้เรื่อง การได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พบว่า บุคลากรได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานประกันคุณภาพบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 61.71
5. การได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ สื่อและสถานที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน	การรับรู้เรื่อง การได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อและสถานที่ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พบว่า บุคลากรได้รับการสนับสนุนบางส่วนบางเวลาคิดเป็น ร้อยละ 38.12
6. ระยะเวลาในการดำเนินงานประกันคุณภาพ	การรับรู้เรื่อง ระยะเวลาในการดำเนินงานประกันคุณภาพ พบว่า บุคลากรเห็นว่ามีการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพอย่างเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 88.68 และบุคลากรเห็นว่าผลการประเมินคุณภาพมาปรับปรุงพัฒนางานไม่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 17.89

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน ด้านความรู้และความเข้าใจ ทักษะการปฏิบัติงาน จิตพิสัยต่อการประกันคุณภาพ

ตัวแปร	ผลการศึกษา
1. ด้านความรู้และความเข้าใจต่อ งานประกันคุณภาพภายใน	ความรู้และความเข้าใจต่องานประกันคุณภาพภายใน พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจงานประกันคุณภาพ ภายใน ระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 61.00
2. ด้านทักษะการปฏิบัติงานประกัน คุณภาพ	บุคลากรเห็นว่าทักษะการปฏิบัติงานประกันคุณภาพในเรื่อง การ กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน ตามความเหมาะสมมี ค่าเฉลี่ยสูงสุด($\bar{X}$ =4.17, S.D.=0.72) รองลงมา ได้แก่ การจัดลำดับความสำคัญของงาน ($\bar{X}$ =4.15, S.D.=0.73) และการ ใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{X}$ =4.14, S.D.=0.74) ตามลำดับ บุคลากรเห็นว่า การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของการ สังเคราะห์ เพื่อให้เกิดประโยชน์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =3.98, S.D.=0.68) รองลงมาได้แก่ วิธีการกำหนดทางเลือกที่เหมาะสมใน การแก้ปัญหาการทำงาน ($\bar{X}$ =4.02, S.D.=0.70)และ ความสามารถในการคัดกรองให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพในการทำงาน ($\bar{X}$ =4.02, S.D.=0.69)ตามลำดับ
3. ด้านจิตพิสัยต่อการประกัน คุณภาพ	บุคลากรเห็นว่าจิตพิสัยต่องานประกันคุณภาพภายใน เรื่อง ความ กระตือรือร้นในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อ คุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =4.13, S.D.=0.70) รองลงมา ได้แก่ ความมุ่งมั่นพยายามลงมือ ปฏิบัติงานด้วยความ ตั้งใจในการทำงานประกันคุณภาพ ให้สำเร็จ ($\bar{X}$ =4.12, S.D.=0.72) และความกระตือรือร้น และยินดีให้ความร่วมมือใน การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ($\bar{X}$ =4.09, S.D.=0.73) ตามลำดับ และบุคลากรเห็นว่า การประกันคุณภาพ ทำให้ระบบงานการจัดการศึกษายุ่งยากมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =2.20, S.D.=0.96) รองลงมาได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการ สร้างหลักฐานเพื่อใช้ในการตรวจสอบ ($\bar{X}$ =2.20, S.D.=0.93) และเกิดความเครียดเสมอเมื่อได้ดำเนินงานประกัน คุณภาพ ($\bar{X}$ =2.23, S.D.=0.95) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์สภาพการรับรู้ ความเข้าใจ การปฏิบัติงานและจิตพิสัยต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายใน พบว่า บุคลากรมีความรู้และความเข้าใจต่องานประกันคุณภาพภายในระดับน้อย บุคลากรเห็นว่าทักษะการปฏิบัติงานประกันคุณภาพในเรื่อง การกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานตามความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และบุคลากรเห็นว่าจิตพิสัยต่องานประกันคุณภาพภายใน เรื่อง ความกระตือรือร้นในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องเพื่อคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยการที่บุคลากรเห็นว่า การกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมกับงานประกันคุณภาพเป็นทักษะการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพที่สูงที่สุดนั้น ทั้งนี้เหตุที่การกำหนดผู้รับผิดชอบที่เหมาะสมกับงานประกันคุณภาพจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ อาจเป็นเพราะ เมื่อบุคลากรได้ลงมือปฏิบัติงานประกันคุณภาพตามความเหมาะสมแล้ว บุคลากรได้นำความรู้งานประกันคุณภาพไปใช้ในการดำเนินงานประกันคุณภาพแสดงถึงความเข้าใจในงานประกันคุณภาพอย่างแท้จริง และมีความสุขและเจตคติที่ดีในการทำงานประกันคุณภาพโดยได้ลงมือในการมีส่วนร่วมในการวางแผนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการดำเนินงานและมีส่วนร่วมในการปรับปรุงระบบซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเดวิดและนิวสตรอม (David & Newstrom. 1985:8) ที่เห็นว่าการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องทางจิตใจและความรู้สึกนึกคิดของ แต่ละบุคคลที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม หรือเป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้มีความสำเร็จ และสอดคล้องกับCohen & Uphoff (1980) ที่เห็นว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์การมีส่วนร่วมในการประเมินผล จะส่งผลให้บุคคลปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเต็มศักยภาพและเกิดความสำเร็จในงาน สอดคล้องกับมณฑา กิมทอง(2545) ศึกษาการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสถาบันราชภัฏ

กลุ่มรัตนโกสินทร์ ที่กล่าวว่า ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับพรเลิศยโสธรวา(2547) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนทหารขนส่งกรมการขนส่งทหารบกพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลความพึงพอใจนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของกองทัพบกและความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพภายในเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และสอดคล้องกับทิพย์สุตาธิลปะ(2550)ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจของบุคลากรปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังนั้น ควรมีการทำวิจัยในระดับอื่น ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา การศึกษานอกระบบ เป็นต้น เพื่อจะทำให้ได้แนวทางในการวางแผนงานประกันคุณภาพการศึกษาในแต่ละระดับให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษานี้จะเป็นสารสนเทศหนึ่งในการประกอบการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาควรนำผลดังกล่าวมาวางแผนร่วมกันทั้งระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติการอย่างชัดเจน เพื่อดำเนินงานประกันคุณภาพให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติสุตา ศรีสุข. (2552). ระเบียบวิธีวิจัย.(พิมพ์ครั้งที่ 3).เชียงใหม่: ครองช้างพรินติ้ง.
- จินตนา สระทองขาว. (2554). ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต).นครปฐม,มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม. (2553). ปัจจัยที่เอื้อต่อคุณภาพของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามระบบการประเมินคุณภาพภายนอก.ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิพย์สุดา ศิลปะ. (2550). ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต).เชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธัญวณันท์ เลียน้อยาง. (2556). การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 19(2), 9-20.
- เนตรรุ้ง อยู่เจริญ. (2553). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร(วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต).กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประภาศ ปานเจียง. (2555). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยหาดใหญ่. นครศรีธรรมราช, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- ปภูมิมา พุฒตาลดง. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดกำแพงเพชร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). กำแพงเพชร, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- เปี่ยมสุข ท่งกาวิ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ, สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรเลิศ ยี่ไธขาว. (2547). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนทหารขนส่งกรมการขนส่งทหารบก. ชลบุรี, รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พินดา วัชรระรังษี. (2556). การรับรู้และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรระดับอุดมศึกษาเขตนนทบุรี. กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- พัชฌณ ใจสะอาด และภัทรพร กิจชัยนุกูล. (2555). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- พริญา เขตพงษ์, เจิมสิริ ศิริวงศ์พากร, สมนึก แก้ววิไล, สิริรัตน์ วงษ์สำราญและศุภศิษฐ์ เร่งมีศรีสุข. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.กรุงเทพฯ, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ภิญโญ จูสี และชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์. (2558). เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต).ปทุมธานี, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตงานประกันคุณภาพการศึกษาสำนักงานอธิการบดี. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ภูเก็ต, สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- มัยดี แวดราแม. (2556).ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในที่บูรณาการกับงานปกติ.กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯ, คณะภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มุกดา จิตพรมมา. (2552). สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยศิลปากร.(วิทยานิพนธ์ส่งเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต).กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- วุฒิชัย อารักษ์โพชนงค์. (2554). อิทธิพลของการรับรู้ทัศนคติและการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพการดำเนินงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตามระบบคุณภาพภายใน.(วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริขวัญ ยิ่งเจริญ. (2553). สภาพและปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ .(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุชุมาล หวังวิชพันธุ์ และคณะ. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพมหานคร, สำนักงานประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สุภัทรา เอื้อวงศ์และคณะ. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษาระดับคณะวิชามหาวิทยาลัยสยาม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
- แสงสุรีย์ คำต้อย และคณะ. (2556).การศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสำนักทะเบียนและประมวลผล. เชียงใหม่: สำนักงานทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2559). การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษารอบสอง(พ.ศ. 2554-2558).กรุงเทพฯ: บริษัทจุดทองจำกัด.
- อรรวรรณ แสงสุวรรณ. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับระบบประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1.(วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยนอร์ท.
- Cohen,J.M.,&Uphoff,N.T.(1980).Participation’s place in rural development seeking clarity Through specificity. World Development.
- David,K.,Newstrom,J.W.(1985). Humman Behavior at Work: Organizational Behavior(7th ed.).New York:McGraw-Hill.